

مظلوم میهن محبوبم

نویسنده:

دکتر علی شمس

عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

ISBN:978-622-6695-02-2

9

مظلوم میهن محبوبم

نویسنده: دکتر علی شمسا

عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

ناشر: شفاف

وبسایت چاپ: اول، پاییز ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه، قیمت: ۵۰،۰۰۰ تومان، شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۶۹۵-۰۲-۲

././ تمام حقوق محفوظ است © ././

نشانی: تهران . م انقلاب . خ انقلاب . خ ۱۳ فردین پلاک ۳۱۶ طبقه ۴

تلفن: ۶۶۴۸۴۶۳۸ - ۶۶۱۸۶۴۸۲ - ۲۱

پیامک، واتساپ، تلگرام: ۰۹۳۶۰۹۳۶۸۸۸

نشر شفاف

(ناشر عمومی و ناشر تخصصی اقتصاد)

www.shafaaf.ir

خرید اینترنتی از دیجی کالا

www.digikala.com

فهرست

۶	درباره نویسنده
۷	مقدمه
۱۴	بخش اول: سفرنامه انگلستان
۷۷	بخش دوم: سفرنامه لهستان
۱۱۷	بخش سوم: سفرنامه قبرس
۱۴۵	بخش چهارم: سفرنامه کیش
۱۶۹	بخش پنجم: سفرنامه فرانسه
۲۲۷	بخش ششم: سفرنامه لبنان
۲۴۵	بخش هفتم: سفرنامه کیپ‌تاون
۲۶۱	بخش هشتم: دو خاطره
۲۷۷	بخش نهم: اشکها و لبخندها
۲۸۵	منابع
۲۸۷	تصاویر
۳۰۲	آثا دیگر همین نویسنده

درباره نویسنده:

دکتر علی شمس، هفتم تیرماه ۱۳۲۳ در مشهد مقدس به دنیا آمد. تا شش سالگی قرآن را در مکتب خانه آموخت. در سال ۱۳۳۰ وارد دبستان جم مشهد شد و در سال ۱۳۴۲ از دبیرستان فردوسی همان شهر فارغ التحصیل شد. در سال ۱۳۴۳ وارد دانشکده علوم پزشکی مشهد شد. پس از فارغ التحصیلی طی سالهای ۱۳۵۲ تا ۱۳۵۳ در روستای گزیک بیرجند به عنوان سپاهی بهداشت و پس از آن طی سال ۱۳۵۲ در قائن و سالهای ۱۳۵۳-۱۳۵۵ در طبس و سالهای ۱۳۵۵ تا ۱۳۵۷ در مشهد به عنوان پزشک شیر و خورشید فعال بود.

در سال ۱۳۵۶ در آمریکا ECFMG پذیرفته شد. در همین سال به دوره رزیدنتی دانشگاه مشهد وارد شد. طبق به اخذ بورداورولوژی در سال ۱۳۶۰ و استخدام در دانشگاه مشهد در همان سال.

دکتر علی شمس، طی سالهای ۱۳۶۱ تا ۱۳۶۳ معاون آموزشی و پژوهشی بیمارستان حضرت قائم (عج) بود. در سال ۱۳۶۴ معاون دانشکده پزشکی مشهد شد و طی سالهای ۱۳۶۴ تا ۱۳۶۵ به عنوان معاون جنگ دانشگاه فردوسی مشهد خدمت کرد. از سال ۱۳۶۵ تا ۱۳۶۸ برای طی دوره آموزش پیوند کلیه در انگلستان و ژاپن به سر برد. علاوه بر آن ایشان دوره های تخصصی بسیاری را در انگلستان، فرانسه، اسپانیا، تایلند، ژاپن و ایران گذرانده اند. وی از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۲ (دو سال پس از بازنشستگی) عضو بورداورولوژی بود.

دکتر علی شمس، در سال ۱۳۷۸ به مقام استادی ارتقا یافته و در سال ۱۳۸۷ در چهارمین جشنواره تحقیقاتی بوعلی سینا به عنوان محقق برگزیده رتبه اول او را به دست آورد. «خاب شدند» ایشان علاوه بر امر پزشکی به فرهنگ و هنر و به خصوص مطالعه و نگارش کتاب، تماشای تئاتر و کوهنوردی علاقه مند است.

از دکتر علی شمس تاکنون سه کتاب سفرنامه، «دیدنی ها و شنیدنی های سفر پاکستان»، «سفرنامه علمی به چهار قاره جهان» و «از مشهد تا مدینه» که سفرنامه ایشان از شهر مقدس مشهد تا مدینه و عتبات عالیات در سوریه است، منتشر شده است. کتابی که در دست دارید، «مظلوم میهن محبوبم» چهارمین کتاب ایشان است که به زیور طبع آراسته شده است.

مقدمه

«بخوان به نام سبایی که خاتم کرد، انسان را از لخته‌ای خون آفرید، بخوان در حالی که مالک و صاحب اختیار، از همه بزرگوارتر است».^۱

با آیات بالا نبوت پیامبر اسلام (ص) آغاز شد. بخوان!

این فرهنگ که در میان مسلمین سده‌های فراگیر شد، سبب شکوفایی و پیشرفت سریع دانش‌های مختلف و پدیدار شدن دانشمندان بی‌نظیری همچون: ابن سینا^۲، رازی^۳، ابوخلف زهراوی^۴ (در اندلس)، شیخ بهائی^۵ و... گردید.

پدر علم شیمی را «لاووازیه» می‌دانند در حالی که «نورالدین جابر بن حیان طرطوسی»^۶

^۱ سوره مبارکه علق (۹۶) آیات ۳ تا ۴. «اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ»

^۲ ابوعلی حسین بن عبدالله بن سینا اعظم فلاسفه ایران، متوفی (۴۲۸هـ.ق)، تاریخ فلاسفه ایران / ص ۲۶۰.

^۳ محمد زکریای رازی طبیب، حکیم و کیمیاگر و از دانشمندان به نام ایرانی متوفی (۳۱۳هـ.ق)، همان / ص ۱۱۷.

^۴ أبو القاسم خلف بن عباس الزهراوی، پزشک و جراح مسلمان آندلسی است که او را بعد از ابن سینا و رازی سومین نابغه طب خوانده‌اند.

^۵ محمّد بن حسین بن عبد الصمد عاملی معروف به شیخ بهائی متوفی (۱۰۳۱هـ.ق) از علمای ذوقنون عصر صفویه، از آثار وی می‌توان به خلاصه الحساب، الجفر، الاسطرلاب، کشکول، جامع عباسی، عین الحیة و رسالة فی علم الدرایه اشاره کرد. ایشان در حرم رضوی مدفون هستند. تاریخ فلاسفه ایرانی / ص ۶۱۸.

^۶ جابر بن حیان بن عبد الله معروف به صوفی از اصحاب امام جعفر صادق (ع) و از بزرگان مذهب شیعه، وی دارای بیش از هزار تالیف بوده که اکثر آن در باب علوم طبیعی و صنعت کیمیا می‌باشد. در کتب رجالی به نقل از جرجی

شاگرد امام جعفر صادق(ع)) را پدر این علم دانست. حتی کشفیات کپرنیک^۷ و هاروی^۸ (گردش خون) به دنبال تحقیقات دانشمندان مسلمان بوده است.

در رشته‌های دیگر علوم و حتی علوم انسانی بسیار بودند، همچون: فردوسی^۹، مولوی^{۱۰}، سعدی^{۱۱}، لسان الغیب^{۱۲} و...

خود دانشمندان فعلی غرب کراراً به این بنده گفته‌اند: در موقعی که چراغ دانش ممالک اسلام را روشن داشت غرب در خاموشی و ضلالت بود.

صاحب این قلم قصد ندارد علت سقوط علمی و عقب‌ماندگی مسلمین را موشکافی کند، فقط بطور گذرا به چند عاملی که منجر به آن نگاه اجمالی دارد.

غربی‌های امروز سه اصلیت مهم و خوب دارند که ما در حال حاضر تقریباً از این سه خصوصیت کم بهر نام. یکی کتاب خوانی است. چه در اتوبوس و مترو و چه در

زندان درباره‌ی او آمده است: (از شاگردان امام باقر(ع) می‌باشد و عجیب‌ترین چیزی که درباره‌ی وی به آن دست یافته‌ام این است که همانا اروپائیان بیشتر از مسلمین و عرب‌ها به وی توجه کرده‌اند و درباره‌ی او و مصنفات او شرح‌ها نوشته‌اند و درباره‌ی او گفته‌اند که: او را باید که کتابی است که اساس شیمی جدید را بنا نهاد و او حجت مشرق زمین بر مغرب زمین است تا ابد الدهر). قاموس رجال / ج ۲ / ص ۵۰۶. معجم رجال الحديث / ج ۴ / ص ۳۲۸.

^۷ نیکلاس کوپرنیک، ۱۵۴۳م، ستاره‌شناس، ریاضیدان و اقتصاددان لهستانی که نظریه مرکزیت خورشید را به صورت علمی درآورد.

^۸ ویلیام هاروی ۱۶۵۷م طبیب و زیست‌شناس انگلیسی که برای بار اول در گاو گشایش خون را کشف کرد. پیشگام این نظریه ابن نفیس است.

^۹ حماسه سرای ایرانی و از برجسته‌ترین شاعران جهان، وی با تألیف شاهنامه اثر جاودانه خود از انبیا و ائمه فارسی جلوگیری کرد. م(۳۲۹-۴۰۹ه.ق). مقدمه شاهنامه فردوسی / ج ۱.

^{۱۰} جلال‌الدین محمد بلخی معروف به مولوی و مولانا و رومی از مشهورترین شاعران ایرانی‌تبار و شاعران نوبی است نام کامل وی «محمد ابن محمد ابن حسین حسینی خطیبی بکری بلخی» بوده و در دوران حیات به القاب «جلال‌الدین»، «خداوندگار» و «مولانا خداوندگار» نامیده شده. در قرن‌های بعد (ظاهراً از قرن ۹) القاب «مولوی»، «مولانا»، «مولوی رومی» و «ملای رومی» برای وی به کار رفته و از برخی از اشعارش تخلص او را «خاموش» و «خَمُوش» و «خامش» دانسته‌اند. زبان مادری وی پارسی بوده است.

^{۱۱} ابومحمّد مشرف‌الدین مصلح بن عبدالله بن مشرف متخلص به سعدی م ۷۹۰ه.ق شاعر و نویسنده فارسی زبان ایرانی است. استاد و پادشاه سخن، شیخ اجل از القاب اوست. آرامگاه وی در شیراز به سعدیه معروف است.

^{۱۲} خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی معروف به لسان الغیب.

ایستگاه‌هایی که منتظر رسیدن اتوبوس و یا مترو می‌نشینند، حتی کنار ورودی ایستگاه‌های مترو، گاهی کارتن‌خواب‌ها را می‌دیدید که شیشه‌های مشروبشان در کنارشان ولو هست ولی باز از خواندن غافل می‌تستند.

به يك مؤسسه‌ی درمانی که در آنجا رفت و آمدی دارم، به عنوان عیدی کتاب دادم. کتاب از شهیدالرضا تا مدینه‌النبی. سفر به عتبات در زمان صدام^{۱۲}، زمینی از سوریه و خاطرات عمری ماه مبارک رمضان که بسیار متفاوت‌تر از ماههای دیگر است. از حدود چهل نفر فقط یکی از آنها گفت کتاب را خواندم.

استاد دکتر محمدعلی انصاری، مفسر بزرگ مشهدی در روز عیدی که همه را شخصاً به صبحانه دعوت کرده بود فرمود: «این کتاب را کسانی که آن را می‌خوانند دریافت نمایند!» کتاب برداشت امام علی (ع)، مظلوم همیشگی تاریخ از دنیا بود در نهج‌البلاغه‌ی مقدس.

خصوصیت دوم غربی‌ها وطن‌پرستی است، شدیداً.

زمانی که امام خمینی (ره) حکم ارتداد علیه زُشدی^{۱۴} را صادر فرمود، من در انگلیس بودم. سه جناح مختلف سیاسی - مذهبی، یعنی نخست‌وزیر (مارگارت تاچر)^{۱۵} نخست‌وزیر در سایه از حزب مخالف و اسقف کانتربری که همیشه مثل سگ و گربه با هم دعوا داشتند، یکدل و یکصدا فتوای امام (ره) را محکوم کردند و هر سه درباره‌ی این مسأله‌ی خارجی «یاد واحد» شدند.

حال این طرف را نگاه کنید چه سان با تاریخ پرافتخار میهن ایران برخورد می‌کنند. چه از نظر فکری و چه از نظر بدعمل کردن و چهره‌ی ایران را به بی‌ایمانی بدل جلوه

^{۱۲} صدام حسین عبدالمجید تکریتی که حدود ۲۶ سال رئیس جمهوری عراق بود او در سال ۱۳۸۵ با حکم دادگاه وقت در بغداد اعدام شد. تحمیل ۸ سال جنگ بر ملت ایران از بارزترین جنایات و تجاوزات وی به شمار می‌رود.

^{۱۴} متولد (۱۳۲۶هـ.ش) در بمبئی هند. نویسنده و مقاله‌نویس بریتانیایی - هندی. کتاب آیات شیطانی وی اعتراضاتی را در کشورهای اسلامی برانگیخت. پس از این، امام خمینی (ره) فتوایی مبتنی بر ضرورت کشتن او صادر کرد و این امر باعث شد تا سلمان رشدی سالیان درازی به زندگی مخفیانه روی آورد و تنها در مناسبت‌های خاص در انتظار ظاهر شود. او در حال حاضر تبعه و ساکن انگلستان می‌باشد.

^{۱۵} مارگارت هیلدا تاچر معروف به بانوی آهنین (حدود سال ۱۳۹۱هـ.ش) نخستین نخست‌وزیر زن تاریخ بریتانیا، رهبر سابق حزب محافظه‌کار بریتانیا.

دادن. از دزدی‌های کلان، تا سرسپردگی به غرب. گفته‌ی آن روشنفکر معروف غرب‌زده را به یاد دارید آنجا که گفت: «ما باید لوله‌نگ مان را هم از فرنگ بیاوریم».^{۱۶}

از جفایی که به میهن محبوبم زده می‌شود و زده‌اند مثال‌های فراوانی می‌شود آورد. اما خصوصیت سوم غربی‌ها خاطره‌نویسی است مانند خاطرات دو سال زندگی در ایران «ادوار براون» انگلیسی^{۱۷}، یا خاطرات «موریس دوموریه»^{۱۸} تحت نام «حاجی بابای اصفهان» یا خاطرات «سرهمفری»^{۱۹} خالق مذهب ساختگی وهابی و مؤسس عربستان. سفرنامه‌های شارلن رازوی^{۲۰} در پنج جلد و بلوشر آلمانی^{۲۱} و در کشورهای اسلامی جهانگردانی همچون بن بطاطه^{۲۲} و ناصر خسرو دهلوی^{۲۳} سفرنامه‌هایی شایسته دارند اما هر چقدر به زمان حال نزدیک می‌شویم، تعداد آنها کمتر می‌شود. در زمان حال امثال

^{۱۶} سخن سید حسن تقی زاده و رزم آرا.

^{۱۷} ادوارد گرانویل براون م ۱۹۲۶م خاورشناس، آلمانی‌شناس، مشهور بریتانیایی. آثار وی در زمینه تاریخ و ادبیات است.

^{۱۸} دوموریه م (۱۸۴۹م) سیاستمدار و نویسنده انگلیسی، آراهایش بیشتر با کتاب حاجی بابای اصفهانی اوست که گزارش داستان گونه‌ای است بسیار خوب درباره‌ی روش زندگی ایرانیان آن زمان. سفرنامه جیمز موریه سفر یکم / ص ۱۳.

^{۱۹} درباره‌ی خاطرات مستر همفر دیدگاه‌های متفاوتی ارائه شده است مانند گفته شده این خاطرات از جعلیات صهیونیست است و یا اینکه مسلمانی سنی آن را نوشته و حتی آن را از جعلیات شاه عباس و وهابیت نیز شمرده‌اند اما تحقیق مسأله در خور بررسی است.

^{۲۰} م (زائویه ۱۷۱۳م) جواهر فروش و جهانگرد فرانسوی، کتاب او به نام «سفرهای سیر ژان شاردن» در ایران با ترجمه آقای محمّد عباسی تحت عنوان «سیاحتنامه شاردن» توسط مؤسسه مطبوعاتی امیر کبیر در سال ۱۳۰۶ هـ ش منتشر شده است.

^{۲۱} ویپرت فون بلوشر م ۱۹۶۳م، او در سال ۱۹۱۶مذتی در ایران به کار پرداخت، و به عنوان سفیر آلمان در ایران از سال ۱۹۳۱ تا ۱۹۳۵ بود. سفرنامه وی (گردش روزگار در ایران) با ترجمه کیکاووس جهاننداری منتشر شده است.

^{۲۲} محمد بن عبدالله بن محمد م (۷۷۹هـ) در سال ۷۲۵هـ ق به مکه رفت و مصر، شام، فلسطین، حجاز، عراق، ایران، یمن، بحرین، ترکستان، بین‌النهرین و بخشی از هند و چین، جاوه، شرق اروپا و شرق آفریقا را سیر کرد و سرانجام به مغرب برگشت. سفر او ۲۷ سال به طول انجامید. او معاصر مارکو پولو بود. سفرنامه او «تَحْقَاقُ النُّظَارِ فِی غَرَائِبِ الْأَفْصَارِ وَغَجَائِبِ الْأَشْفَارِ» نام دارد که دکتر محمدعلی موحد آن را به فارسی ترجمه کرده.

^{۲۳} شاعر، طبیب، عارف و فیلسوف ایرانی، م (۴۸۱هـ ق).

جلال آل احمد^{۲۴}، دکتر شریعتی^{۲۵}، باستانی پاریزی^{۲۶}، عبدالله مستوفی^{۲۷}، حاجی سیاح^{۲۸} و... به نگاشتن خاطرات سفر خود همت گماشته‌اند.

به تبعیت از خصوصیت خوب خاطره‌نویسی شادروان جلال آل احمد، بنده هم سعی کردم هر مسافرتی که به خارج (مخصوصاً خارج از کشور) می‌روم خاطراتش را بنویسم. نوشته‌هایی که در این کتاب ملاحظه می‌کنید اکثراً در روزنامه‌های خراسان، قدس، ابرار، کبک و اطلاعات چاپ شده است، تنها خاطره‌ی مسافرت به کیش است که دوست سردبیرم گز... «چاپ آنها اسباب دردسر من می‌شود».

برخی از این خاطرات تقریباً بی‌نظیر و جنبه‌ی تاریخی دارند، مثلاً داستان حمله‌ی ارتش ستمشاهی در بندر و... به آذر ۱۳۵۷ به بیمارستان امام رضا(ع) مشهد، یا خاطره‌ی جمعه‌ی به یاد ماندنی به محرم کردن حادثه‌ی بیست و سه آذر بود، توسط کادر پزشکی دانشگاه مشهد در بیمارستان (م) قبل از سقوط رژیم و اعلام قبول نکردن دفترچه بیماران ارتشی به خاطر حمه... به بیمارستان امام رضا(ع).

سفرنامه‌ی جنوب لبنان بعد از آزادی بی... حالت تاریخی را دارد. مشاهدات عینی از اراضی تحت اشغال صهیونیست‌ها، برداشته‌ها، شکنجه‌گاه‌های آنها و نیز تونل‌های زیرزمینی آنها.

بعد از آزاد شدن لهستان از زیر پرچم شوروی و... آمریکا روی آوردن با کمک جاسوس خود «لخ والسا»^{۲۹} سبب ظهور اختلاف طبقاتی... سفرنامه نیز جالب است.

^{۲۴} نویسنده و مترجم و روشنفکر ایرانی. م (۱۳۴۸هـ.ش).

^{۲۵} پژوهشگر دینی و مبارز و فعال دینی و سیاسی و روشنفکر ایرانی. م (۱۳۵۶هـ.ش).

^{۲۶} محمدابراهیم باستانی پاریزی م ۱۳۹۳هـ.ق تاریخ‌دان، نویسنده، پژوهشگر، شاعر، موسیقی‌پژوه و استاد دانشگاه تهران.

^{۲۷} عبدالله مستوفی م ۱۳۲۹هـ.ق، استاندار آذربایجان یکپارچه از دولت مردان قاجار و پهلوی، تا زمان استبداد صغیر کارمند وزارت امور خارجه در کنسولگری ایران در روسیه بود.

^{۲۸} میرزا محمد علی محلاتی ملقب به حاج سیاح (متولد ۱۲۵۲هـ.ق) جهانگرد و نخستین ایرانی که رسماً تابعیت آمریکا را پذیرفت.

^{۲۹} سیاستمدار، فعال حقوق بشر، برنده جایزه صلح نوبل در سال ۱۹۸۳ و رئیس جمهور لهستان در حدود سال ۱۳۶۹ تا ۱۳۷۴هـ.ش.

گام زدن در مجلس ملی فرانسه و مشاهده‌ی کتابخانه و محل اقامت نمایندگان خارج از پاریس، به همراه «دوبارنارد» نماینده‌ی لیون نیز جالب است، به خصوص مذاکرات با مسئولین دانشگاه لیون.

در این مسافرت‌های کوتاه، مبنای کار مشاهدات عینی و نیز شنیده‌ها از ساکنین آگاه همان محل بوده، ممکن است اعتقاد بنده و یا مصاحبه‌شوندگان با گذشت زمان و تغییر شرایط تفاوت بکند ولی در آن زمان و در آن شرایط اجتماعی - سیاسی - فرهنگی، اعتقاد چنان بوده است.

«گابریل گارسیا مارکز»^{۲۰} برنده‌ی جایزه‌ی نوبل و خالق «صد سال تنهایی»، «رمان جنگ و صلح»^{۲۱} تولستوی را بیفتن رمان دنیا نامیده است، اما خود لئون تولستوی بعد از نوشتن این رمان زیبا و طریقی، اعتراف می‌کند که: «من نمی‌باید در مورد جنگ روس تزاری و امپراطوری ناپلئون» اصل نظر می‌کردم.

اما آنچه که تغییر نکرده است، عشق به وطن است و اعتقاد به مظلومیت وطنم. از همین رو نام کتاب را هم «مظلوم میهن»^{۲۲} انتخاب کرده‌ام!

امیدوارم با همت و تلاش و توسل به اسلام و محمدی (ص) و بهره‌گیری از فرمایشات معصومین (ع)، شاهد شکوفایی علمی و عزت تمام کثر رزهای اسلامی و مخصوصاً میهن محبوبم باشیم.

در پایان از دوستان روحانی جوان آقای حسین ملائی عرفی که در تحقیق و تنظیم زیرنویس‌ها سعی وافر کردند تشکر می‌کنم.

^{۲۰} گابریل خوزه گارسیا مارکز ۲۰۱۴م رمان نویس، نویسنده، روزنامه‌نگار، ناشر و فعال سیاسی کلمبیایی. برنده جایزه نوبل ادبیات سال ۱۹۸۲. رمان صد سال تنهایی او یکی از پرفروش‌ترین کتاب‌های جهان است.

^{۲۱} لئون نیکولایوویچ تولستوی زاده ۱۲۰۷ ه.ش. متوفی ۱۲۸۹ ه.ش، فعال سیاسی - اجتماعی و نویسنده روسی بود. وی از نویسندگان نامی تاریخ معاصر روسیه به شمار می‌آید. رمان‌های جنگ و صلح و آنا کارنینا از بهترین‌های ادبیات داستانی جهان هستند.